

Östhammars kommun
kommunen@osthammar.se

2023-03-14

1 (15)

Dnr SI 2022:9729

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Grundsärskolan Östhammar i Östhammars
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Grundsärskolan i Östhammars kommun avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Grundsärskolan Östhammar i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för grundsärskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn gör bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls utifrån en bred uppföljning och analys. Utifrån bedömningen ser rektorn till att det genomförs nödvändiga förbättringsåtgärder och rektorn fattar de beslut som behövs om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn arbetar medvetet för att det ska finnas flexibla lösningar i utbildningen och en tillgänglig lärmiljö som är anpassade efter elevernas behov och förutsättningar. Rektorn ser till att undervisande lärare och övrig personal får stöd och kompetensutveckling i sitt arbete.

Motivering

Rektorn genomför förbättringsåtgärder samt fördelar resurser utifrån en bred bild av verksamheten

Granskningen visar att rektorn aktivt skapar sig en bild av undervisningens genomförande, kvalitet och förutsättningar. Rektorns uppföljning omfattar lärarnas pedagogiska planeringar och dokumentation om elevernas progression, uppföljning av elevernas kunskapsutveckling fyra gånger per år, elevernas närvaro och resultat från trygghetsenkäter. I intervju med lärare och rektorn framgår att rektorn följer upp undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls genom lektionsbesök, medarbetarsamtal samt deltagande i möten med arbetsenheterna. Av granskningen framgår vidare att förutsättningar för utbildningen förändrats i och med nedläggning av en grundskola som påverkat grundsärskolans lokaler. Lokalerna är inte ändamålsenliga utifrån grundsärskolans behov vilket framkommer i såväl intervjuer som i den inkomna dokumentationen. Grundsärskolans elevgrupp har även ökat. Tidigare var grundsärskolans elever åk 7-9 lokalintegrerade med en högstadieskola men utifrån ett trygghetsperspektiv är numera dessa elever inkluderade i grundsärskolans åk 1-6 lokaler i lågstadieskolan. Rektorn är med i en arbetsgrupp tillsammans med huvudmannen för att se över hur grundsärskolans lokaler kan förbättras på både kort och lång sikt. Förutsättningar för utbildningen i övrigt gällande hjälpmedel, läromedel och lärverktyg utgår från elevens behov och rektorn tillmötesgår de behov som verksamheten har.

Det framgår vidare i granskningen att rektorn genomför nödvändiga förbättringsåtgärder. Utifrån analyser av verksamheten har rektorn fattat beslut om att elevhälsoteamet (EHT) ska arbeta mer mot grundsärskolan och även utgöra ett stöd i uppföljningar och analysarbete av bland annat elevers kunskapsresultat tillsammans med personal på skolan. I kommunen finns ett gemensamt arbetssätt för det systematiska kvalitetsarbetet (Lyckas tillsammans) som skolan följer. Fokusområden för förbättringsarbetet har tagits fram, till exempel hur skolan arbetar med lektionsstruktur och lärarnas ledarskap i klassrummet.

Granskningen visar vidare att rektorn tillsätter resurser utifrån god kännedom om verksamheten och dess behov. Det framgår av granskningen att rektorn fördelar resurser utifrån elevernas behov. Beslut om resursfördelning fattas av skolans ledningsgrupp. Underlag att fatta beslut utgör den dokumentation samt möten och analysarbete som beskrivits tidigare. I lärarintervjun framkommer att det i vissa fall är rektorn som lyfter behovet av ytterligare resurser snarare än lärarna.

Rektorn skapar förutsättningar för en flexibel och tillgänglig lärmiljö samt möjliggör stöd och kompetensutveckling för personalen

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett sätt som skapar goda förutsättningar för en flexibel lärmiljö som är tillgänglig och anpassad för elevernas behov. Rektorn arbetar medvetet för att det ska finnas flexibla lösningar i utbildningen där eleverna ges möjlighet att delta i olika klasser och årskurser samt ges utbildning utifrån inriktningarna ämnen, ämnesområden eller grundskolans kursplaner. Grundsärskolan är lokaliserad i en grundskola med förskoleklass och åk 1-3 samt har gångavstånd till en grundskola med högstadielklasser. Vid granskningstillfället finns det elever i grundsärskolan som får sin utbildning i ämnena idrott och hälsa och bild i grundskolan och elever som är mottagna i grundsärskolan och går kvar i grundskolans klass som får sin utbildning i vissa ämnen i ämnesklasserna på grundsärskolan. Vidare har rektorn utifrån analys av elevernas kunskapsresultat identifierat ett behov av att arbeta mera klass- och årskursöverskridande. Rektorn och lärare uppger i intervjuer att detta redan görs idag, bland annat i ämnet hemkunskap där både elever från mellanstadiet och högstadiet deltar samt att elever som ges utbildning i ämnesområden deltar på vissa lektionstillfällen med elever som ges utbildning i ämnen. Utifrån bedömningar av elevens kunskapsnivå, som görs av lärare och elevhälsopersonal, kan rektorn fatta beslut om att elever till exempel kan ges utbildning i ämnen i både grundsärskolan och i grundskolan. Arbetssätt och rutiner för hur sådana beslut fattas är kända i verksamheten. Rektorn deltar i bedömningen av eleven genom att observera och föra samtal med lärare och resurser (skolans benämning på elevassistenter) om elevens kunskapsnivå. Utifrån detta tas beslut om eleven kan ges utbildning utifrån grundskolans kursplaner och eventuellt delta på lektioner i grundskolan. Vidare visar granskningen att hela skolans miljö är tillgänglighetsanpassad till exempel i form av att bildstöd finns uppsatt i miljön, bland annat i klassrum, matsal, toaletter och skolgård. Av granskningen framgår vidare att rektorn följer upp lärarnas och resursers kompetenser, och vilka behov av kompetensutveckling som finns på skolan. I både lärar- och resursintervjuer framkommer att de kan få stöd i arbetet och att kompetensutveckling finns tillgänglig, exempelvis tipsar rektorn personalen om kurser som habiliteringen arrangerar utbildning som skolans personal kan ta del av. Inför skolstart anordnade rektorn en föreläsning för skolans personal under temat "att vara förälder till ett barn med särskilda behov", vilket skolans personal upplevde som mycket givande. Rektorn arbetar för att elevhälsoteamets kompetenser ska komma verksamheten tillgodo och organiserar bland annat för att elevhälsoteamet ansvarar för kompetensutveckling för personalen. Utifrån behov som elevhälsoteamet identifierade har bland annat fortbildning under temat "motivation" genomförts.

Andra utbildningsinsatser har handlat om lågaffektivt bemötande och samverkan med vårdnadshavare.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är varierad med olika arbetsmoment och uppgifter som eleverna genomför enskilt, i grupp och gemensamt. Det finns ett aktivt lärarstöd som utgår från varje enskild elevs förutsättningar och behov. Undervisningen följer en för eleverna bekant struktur. Arbetsuppgifter anpassas till lämplig nivå och elevernas stöd individualiseras. Undervisningen har också inslag av olika arbetssätt där eleverna får samarbeta och lära tillsammans.

Motivering

Undervisningen är varierad med individanpassade hjälpmedel och eleverna ges ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen har god variation av arbetsuppgifter som eleverna utför gemensamt och enskilt tillsammans med engagerade lärare och resurser. Exempelvis inleds flertalet av de av Skolinspektionen observerade lektionerna med någon form av gemensam uppstart för hela klassen som sedan fortsätter i ett mer individuellt arbete. Under de lektioner som Skolinspektionen observerade förekom det variation av arbetsformer och arbetsuppgifter. Eleverna arbetar både digitalt och analogt samt med olika arbetsmoment utomhus. I intervjuer med lärare och resurser framkommer att de har möten tillsammans för att utvärdera

och kalibrera undervisningen för eleverna. Lärarna har genomgång med resurserna om hur ett arbetsmoment ska genomföras. Det framkommer vidare att det är viktigt att det finns en röd tråd i hur lärare och resurser arbetar i undervisningen med eleverna för att skapa likvärdighet.

Granskningen visar vidare att individanpassade hjälpmedel används aktivt i lärarnas kommunikation med eleverna. Lärarna använder hjälpmedel som lärplatta, tidshjälpmedel och bildstöd samt annat konkret visuellt stöd. Personalen säger att det finns god tillgång till hjälpmedel och om behov finns för ytterligare hjälpmedel ordnas det. Lärarna använder även konkret material som exempelvis pengar att räkna med, föremål att visa och tecken (TAKK) för att förtydliga vad de säger. Det framgår i lärarintervjun att vissa arbetsmoment konkretiseras genom att lärarna visa hur olika arbetsuppgifter ser ut i olika faser av genomförandet så att arbetsgången samt tillvägagångssättet blir tydlig för eleverna.

Av granskningen framgår att lärarna ger ett aktivt lärarstöd så att eleverna förstår uppgiften, kommer igång med sitt skolarbete, och bibehåller sitt engagemang. Av Skolinspektionens observationer framkommer att lärare och resurser arbetar nära eleverna och ger ett aktivt lärarstöd i genomförandet av arbetsuppgiften samt motivationshöjande stöd genom att ge beröm och peppa eleverna på olika sätt. Det aktiva lärarstödet utgår från både lärare och resurser i ett bra och planerat samarbete under de observerade lektionerna. Det uppstår inga frågor från eleverna om vad som ska göras, hur det ska genomföras eller med vem. I observationerna visade eleverna generellt ett engagemang i och fokus på skolarbetet, både under lärarens genomgång och under själva arbetet med uppgifterna. Lärare och resurser stöttar eleverna under gruppaktiviteter och individuellt arbete, både planerat och när behov uppstår i undervisningssituationen.

Undervisningen följer en bekant struktur och möjliggör individanpassningar samt ett gemensamt lärande

Granskningen visar att eleverna får en strukturerad undervisning. Morgonsamlingarna följer en gemensam struktur där dagen tydliggörs med bildstöd och schema. På så sätt får eleverna kännedom om dagens lektionsschema samt vad som sker efter skoldagens slut, exempelvis när taxin kommer eller om en elev ska gå till fritidshemmet. Vid Skolinspektionens observationer framkom att elever är delaktiga i morgonsamlingen, till exempel genom att tillsammans med läraren vara ansvarig och hålla i olika moment. Eleverna får presentera dagens schema, namnsdag, lunch och liknande medan de andra eleverna gjordes delaktiga med frågor. Det framkommer vidare att det förekommer sammanfattande avslut för hela dagen där personalen

tillsammans med eleverna går igenom vad de har gjort under dagen och använder konkreta föremål för att symbolisera aktiviteterna exempelvis en sked för mat och nycklar för hem. Granskningen visar dock att lektioner inte alltid avslutas på ett tydligt och sammanfattande sätt. Av intervjuer och observationer framgår att lektioner oftast avslutas med att ett tidshjälpmedel ringer och att lektionen i och med det avslutas. I detta sammanhang vill Skolinspektionen rekommendera skolan att analysera om ett tydligt sammanfattande avslut på lektioner kan vara gynnsamt att tillämpa i större utsträckning.

Granskningen visar vidare att undervisningen individanpassas, att eleverna har goda möjligheter att samarbeta och lära tillsammans och att det långsiktiga syftet med undervisningen är tydligt för eleverna. Undervisningen individanpassas utifrån elevernas nivå och behov. Pedagogiska kartläggningar genomförs och eleverna arbetar med olika läromedel och material utifrån deras förutsättningar. Lärarna utvärderar arbetsmoment och anpassningar tillsammans med resurserna för att hitta rätt anpassning och undervisningsnivå för eleven. I undervisningen ingår även gemensamma gruppaktiviteter som är återkommande, till exempel morgonsamlingen där eleverna tränar samspel genom att bland annat lyssna på varandra, våga prata i grupp och vänta på sin tur. Vid Skolinspektionens observationer framkom att eleverna hjälper varandra i sitt lärande och tränar samarbete även på andra sätt, exempelvis genom att spela spel tillsammans eller att läraren visar hur en elev har löst en arbetsuppgift och samtalar med hela gruppen om det. I intervjuer berättar lärare och resurser att syftet tydliggörs i samband med ett nytt arbetsområde eller att läraren berättar om syftet med den enskilda lektionen för eleverna. Personalen använder sig av olika taktila föremål, för att stimulera både lukt och känselsinnet, så att olika moment och syftet med lektionen tydliggörs. Ett annat sätt att konkretisera syftet med lektionen är att läraren gör kopplingar till elevens vardag och framtida liv för att förklara användbarheten i det eleven ska lära sig. Detta observerades på flera lektioner då läraren påvisade paralleller med elevens egen vardag, exempelvis hur eleverna kan använda pengar när de handlar och att prata om översvämningar genom att ge exempel från lokalområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen.
Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan har ett planerat och aktivt arbete för att förbereda eleverna så att de kan delta som aktiva samhällsmedborgare. Detta sker genom aktiviteter som gör att eleverna får konkreta erfarenheter av närsamhällets arbetsliv, föreningsliv och kulturliv samt att skolan arbetar för att eleverna ska få utveckla förmågor för att verka i en digitaliserad vardag. Skolan arbetar systematiskt för att eleverna ska känna sig trygga både i skolan och i olika sociala sammanhang.

Motivering

Skolan arbetar aktivt för att utveckla elevernas förmåga att delta i samhället

Granskningen visar att det på skolan finns ett planerat och aktivt arbete för att förbereda eleverna så att de kan delta som aktiva samhällsmedborgare. Eleverna får goda möjligheter till konkreta erfarenheter av arbets-, förenings- och kulturliv som ger dem förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet efter utbildningen. Det framkommer i samtliga intervjuer att eleverna tränar på att åka buss, handla, sköta sin hygien och laga sin egen mat. I lärarintervjun framkommer att lärare tränar elever på att använda olika appar till exempel för biljettköp i kollektivtrafiken. Elevhälsoteamet har tillsammans med eleverna arbetat med ett material från Rädda barnen som heter "Trygga på nätet". Eleverna har sett filmer och samtalat om innehållet i syfte att utveckla elevernas förmåga att leva i en digitaliserad vardag. Arbetet har genomförts både enskilt och i grupp. Lärare och resurser för medvetna samtal tillsammans med eleverna om värdegrundsfrågor, identitet och intellektuell funktionsnedsättning. Eleverna har tittat på en filmserie som heter "Berätta för mig" som handlar om olika situationer i livet och vikten av att berätta för någon om det man upplever och inte förstår. Elever vänder sig till personalen om de upplever osäkerhet eller otrygghet i olika situationer. Det framkommer i elevintervjun och intervjun med lärare och resurser att eleverna har goda relationer till personalen och att det är något som ur personalens perspektiv är grundläggande för att kunna arbeta med elevens personliga utveckling.

Vidare framgår av granskningen att det pågår ett arbete för att utveckla studie- och yrkesvägledningen. Skolan har anställt en studie- och yrkesvägledare (syv) då skolan tidigare hade tillgång till en syv via det kommunövergripande resursteamet för grundsärskolan som har lagts ned. Den plan som finns för det studie- och yrkesvägledande arbetet kommer att revideras med aktiviteter även för grundsärskolan och fokus den närmaste tiden är elevernas val av gymnasieutbildning där syv:en har en aktiv roll i att informera om de olika alternativ som finns för eleverna. Det arbetet utgår från att presentera olika yrken och vilka möjligheter som finns efter gymnasiet. I intervjun med elevhälsoteamet framkommer att det i samband med detta visas filmer om yrken och att diskussioner förs med eleverna för att motverka att eleverna begränsas i sina val utifrån föreställningar om manliga och kvinnliga yrken.

Skolan arbetar aktivt med att skapa trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att skolan kontinuerligt arbetar för att eleverna ska vara trygga både i skolan och utanför den egna undervisningsgruppen. Det görs genom att kartlägga elevernas upplevda trygghet via elevenkäter, trygghetsvandringar och genom samtal med eleverna. Den elevenkät som genomförs en gång per år är gemensam för alla skolor i kommunen. Eleverna har besvarat den med hjälp av bland annat bildstöd. I enkäten har olika skalor använts som svarsalternativ vilket kan försvåra förståelsen när frågan ska besvaras. Enkäten kommer därför att omarbetas för att anpassas ytterligare utifrån elevernas förutsättningar. Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen framgår att vissa trygghetsresultat har sjunkit något och rektorn förklarar det med att elevernas svar har tolkats något annorlunda än tidigare. I lärarintervjun framkommer även att elever från den intilliggande skolan under en period kom in på skolgården och störde. Det har avhjälpats genom att ett staket har satts upp mellan skolgårdarna. Av granskningen framgår att ytterligare trygghetsskapande åtgärder har satts in, som till exempel ökat vuxenstöd i miljöer där eleverna har upplevt otrygghet och upphängning av duschdraperier i omklädningsrummet i idrottshallen. I samtliga intervjuer framkommer att elever är trygga och trivs på skolan. Det är hög närvaro bland eleverna eftersom de trivs bra i skolan. Lärare och resurser uttrycker att det finns ett bra samarbete i personalgruppen, det är hög personaltäthet och eleverna är sällan ensamma vilket skapar trygghet.

Vidare visar granskningen att skolan arbetar aktivt för att skapa tillfällen för social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Skolan organiserar för flera tillfällen där eleverna ges möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar i grundskolans gemensamma aktiviteter och vara delaktiga i skolgemensamma grupper. I intervjuer

framkommer att eleverna deltar i aktiviteter som anordnas för hela skolan, bland annat har grundsärskolan gemensamma raster, idrottsdagar och firar traditioner, till exempel lucia tillsammans med eleverna i den grundskola som grundsärskolan är lokalintegrerad med. Utflykter anordnas för elever på mellan- och högstadiet tillsammans med den intilliggande grundskolan. Grundsärskolans elever ingår även i elevråden som de båda grundskolorna har och två gånger per termin arbetar samtliga elever i skolan i faddergrupper med olika teman. Elever berättar i intervju att de trivs i skolan och att de deltar i gemensamma aktiviteter som idrottsdagar och utflykter. Det framgår även av granskningen att lärare regelbundet låter elever hålla i aktiviteter för att utveckla sina sociala färdigheter och öva på att bygga relationer utanför den egna undervisningsgruppen, till exempel har elever på högstadiet läst för elever i de yngre åldrarna och vid utflykter har elever ansvarat för matlagningen till övriga elever.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna bedömer elevernas kunskapsutveckling fortlöpande under läsåret och anpassar undervisning utifrån bedömningen. Lärarna ger återkoppling på ett anpassat och framåtsyftande sätt till eleverna i samband med undervisning och vid utvecklingssamtal. Lärarna samverkar kring bedömning och betygsättning. Samverkan sker med utgångspunkt i grundsärskolans styrdokument, de nationella bedömningsstöden och värdeorden i betygskriterierna.

Motivering

Lärarna bedömer löpande elevernas kunskapsutveckling

Granskningen visar att lärarna på ett tydligt sätt genomför löpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och återkopplar detta till eleverna på ett för dem anpassat sätt. I intervjuer med resurserna framkommer att det är tydligt att lärarna är ansvariga för att bedöma elevernas kunskaper, men att det sker i samråd med resurserna. Resurser och lärare uttrycker att det förs en kontinuerlig dialog mellan dem där de stämmer av nivån på arbetsmaterial och de olika anpassningar som görs. Granskningen visar vidare att det sker en formativ bedömning i stunden där lärare pratar med eleven utifrån genomförda arbetsuppgifter och moment. Det sker även avstämningar mellan lärare och elev där läraren visar elevens progression och utvecklingssamtal genomförs tillsammans med elev och vårdnadshavare två gånger per läsår. Det finns välfungerande rutiner för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling i skolans digitala plattform. Detta sker fyra gånger per termin. Det finns även bra samarbete mellan olika stadier på skolan där information delas kring elevernas kunskaper så att lärare genomför nödvändiga anpassningar av sin undervisning.

Lärarna samverkar kring bedömningsfrågor och betygssättning

Granskningen visar att det sker samverkan kring frågor som rör bedömning och betygssättning i syfte att utveckla lärarnas bedömarkompetens. Av granskningen framkommer att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd och att lärare stöttar varandra kontinuerligt i bedömningsfrågor när de ska bedöma elevernas kunskapsutveckling. Det finns avsatt mötestid där bedömning och betygssättning diskuteras, bland annat vid mitterminsbedömningen och i slutet av terminen. Lärare och resurser har också mötestid tillsammans där både planerings- och bedömningsfrågor tas upp. I intervju med rektor framkommer att lärare kan be om hjälp i en bedömningsfråga kring en specifik elev och att rektorn deltar i konkreta bedömningsdiskussioner kring eleven. I lärarintervjun framgår att de lärare, som har undervisning mestadels på grundskolan, även deltar i samtal kring elevernas kunskapsutveckling samt bedömning och betygssättning med lärare i grundsärskolan.

I intervju med rektorn framkommer att hen har för avsikt att påbörja ett samarbete och nätverk med andra grundsärskolor eftersom det finns många samverkansområden. Rektorn uppger att den biträdande rektorns tjänst kommer utökas vilket möjliggör goda förutsättningar för rektorn att starta samverkan igen.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang lyfta fram vikten av att även diskutera bedömningsfrågor i samverkan med andra grundskolor.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.
Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionens bedömning

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och har ett långsiktigt och systematiskt arbete för att ge goda förutsättningar för undervisningens planering och genomförande. Vidare ger huvudmannen rektor stöd vad gäller ledning och utveckling av verksamheten. Huvudmannen organiserar för att underlätta samverkan med andra skolor och för att eleverna i grundskolan ska få erfarenheter från omgivande samhälle.

Motivering

Huvudmannen gör egna bedömningar av verksamhetens kvalitet och arbetar långsiktigt för att ge goda förutsättningar för utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar om grundskolans verksamhet uppfyller syftet med utbildningen. Huvudmannen tar del av grundskolans uppföljningar av elevernas kunskapsresultat och trygghetsresultat. I intervju med huvudmannen framkommer att det tidigare har varit svårt att särskilja resultat för grundskolan ur grundskolans resultat men sedan en tid tillbaka fungerar det bra. Det som sticker ut i resultaten har huvudmannen en dialog med rektor om. Huvudmannen uppger i intervju att det till exempel har varit ett sämre resultat i trygghetsenkäten, där lokalförändringen har bidragit till hur eleverna upplever tryggheten. Huvudmannen har diskuterat med rektor hur de på bästa sätt kan

förbättra trygghetsresultaten på både kort och lång sikt. Som beskrivits tidigare i beslutet har ett staket satts upp mellan två skolgårdar för att öka elevernas trygghet vilket är en åtgärd som huvudmannen beslutat om. Skolan har en hög elevnärvaro och det finns en närvarokoordinator på huvudmannanivå. Huvudmannen skapar sig en löpande bild av verksamheten och har god kännedom om skolans behov och förutsättningar. Det framgår av såväl intervju med rektorn och huvudmannen som i den inskickade dokumentationen att rektorn och huvudmannen har regelbundna avstämningar där båda parter kan mötas i en konstruktiv diskussion.

Vidare visar granskningen att huvudmannen styr mot likvärdighet genom att arbeta långsiktigt för att skapa förutsättningar för verksamheten när det gäller nödvändiga kompetenser hos lärare och övrig personal, tidsenliga lärverktyg och behovsanpassad utrustning. Bland annat har dialog förts kring vikarieanskaffning då det varit en utmaning att få vikarier till verksamheten under höstterminen. I samtal mellan rektorn och huvudmannen har de diskuterat olika lösningar och hur huvudmannen kan skapa bättre förutsättningar för att få tag på personal, till exempel genom att anordna olika evenemang för att synliggöra grundsärskolans verksamhet samt anordna fortbildning för personer som kan vara intresserade av arbetet. Huvudmannen följer även upp skolans arbete med tidsenliga lärverktyg tillsammans med skolutvecklare och medarbetare på skolan och tillsätter det som verksamheten har behov av. Det framgår av intervju med huvudmannen att det finns en medvetenhet hos huvudmannen att grundsärskolans lokaler inte är helt ändamålsenliga och det pågår ett arbete kring grundsärskolans framtida lokaler. Det finns i övrigt välfungerande rutiner för utredningar av inkomna klagomål och anmälningar om kränkande behandling.

Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn

Granskningen visar att huvudmannen ger rektorn det stöd som behövs och att stödet utgår från huvudmannens kännedom om skolenheten. Rektorn ges möjlighet att lyfta frågor där stöd från huvudmannen behövs för att hitta en lösning, där huvudmannen fungerar som ett bollplank. Huvudmannen inväntar inte passivt att rektor efterfrågar dialog och stöd, utan tar själv initiativ till detta. Rektorn uppger i intervju att det sker regelbundna möten med huvudmannen både enskilt och tillsammans med rektorsgruppen i kommunen. Rektorn beskriver huvudmannen som mycket intresserad av och mån om verksamheten i grundsärskolan. Huvudmannen har bland annat fattat beslut om att tillsätta en biträdande rektor på 70% i syfte att underlätta för rektorn att vara en pedagogisk ledare för verksamheten. Huvudmannens sarskolestrateg utgör ett stöd för rektorn i verksamhetens frågor, vilket framgår i både intervju med rektorn och huvudmannen.

Granskningen visar även att huvudmannen arbetar på olika sätt för att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle. Huvudmannen är även behjälplig att anskaffa praktikplatser inom kommunens regi, till exempel förskoleverksamhet, vaktmästeri och fastighetsskötsel. Huvudmannen har även administrerat kontaktuppgifter till brandförsvaret och polisen i syfte att anordna studiebesök för eleverna.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattat av Sara Carlsson.

Utredare Lena Johansson Kärr har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Indra Kullenberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Östhammars grundskola är en 1-9 skola belägen i Östhammars kommun. Vid tiden för granskningen går 20 elever på skolan.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7 och 8 februari 2023. Besöket och intervjuerna genomfördes av Lena Johansson Kärr, Indra Kullenberg och Carl Bexell.